

KARDIOVASKULARNE BOLESTI I ČIMBENICI RIZIKA KOD NMB

Prim.mr.sc.Mirjana Jembrek-Gostović,
dr.med.

internist - kardiolog

Poliklinika za prevenciju kardiovaskularnih
bolesti i rehabilitaciju

EPIDEMIOLOGIJA

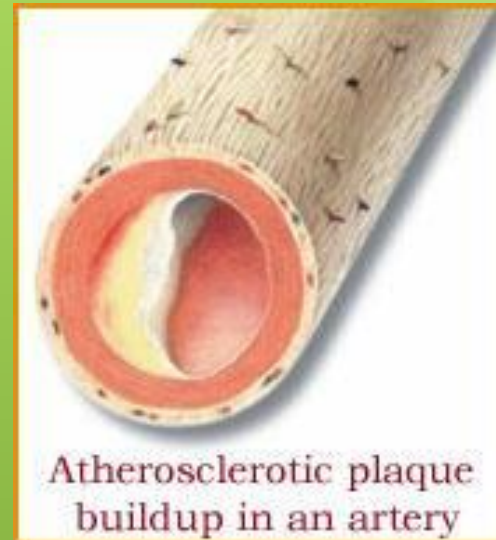
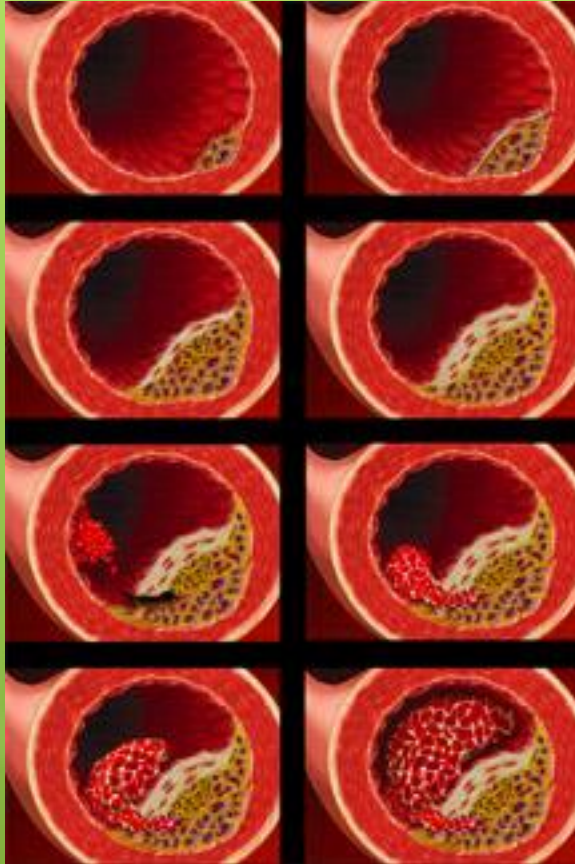
● Mortalitet (podaci za 2011.g.)

- 49% umire od kardiovaskularnih bolesti, (od toga 30% od koronarne)
- 27% umire od tumora
- 6% od ozljede, otrovanja i dr.
- 18% ostali uzroci smrti

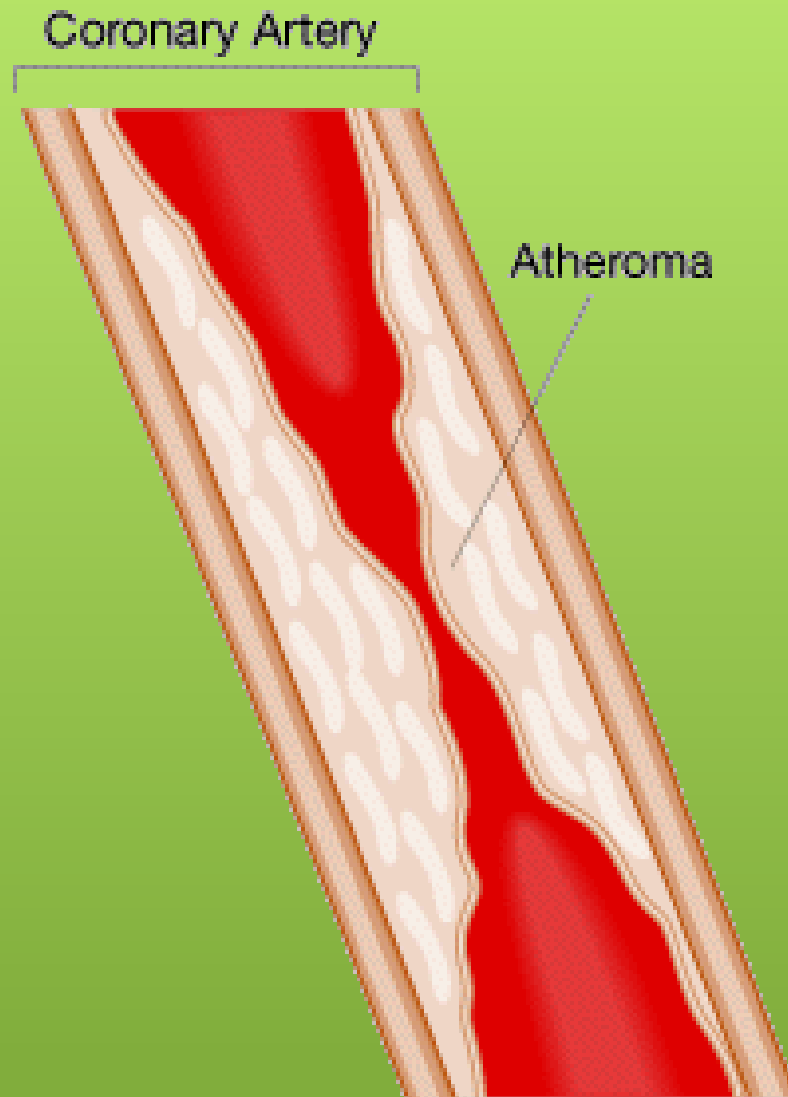
● Morbiditet

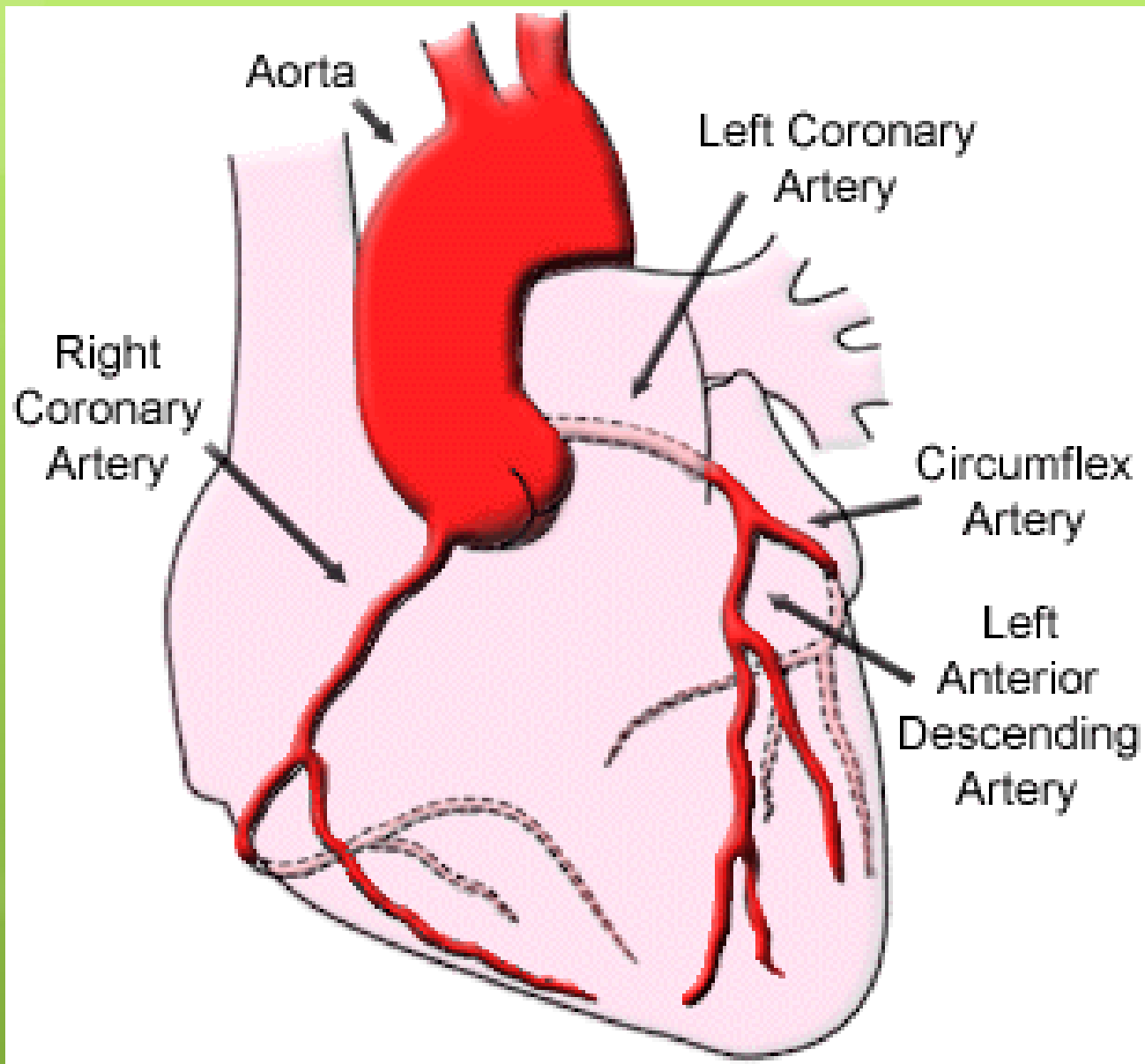
- oko 800 000 ljudi u Hrvatskoj boluje od koronarne bolesti

RAZVOJ ATEROSKLEROZE

Coronary Artery with atherosclerosis

KORONARNA BOLEST

- Angina pectoris
- Infarkt miokarda - 100% začepljenje
- Popuštanje srca
- Poremećaji ritma
- Iznenadna smrt

ČIMBENICI RIZIKA

- Nepromjenljivi:

- Dob (muškarci oko 40.g., žene u menopauzi)
- Spol
- Nasljeđe

ČIMBENICI RIZIKA

● Promjenljivi:

- Masnoće

- Hipertenzija

- Pušenje

- Šećerna bolest

- Pretilost

- **Tjelesna neaktivnost (NMB)**

- Psihosocijalni stres

MASNOĆE

● Kolesterol

- egzogeni: u hrani životinjskog porijekla

- endogeni: proizvodi se u jetri

Služi za sintezu hormona kore nadbubrežne žlijezde, spolnih hormona, žučnih soli, staničnih membrana.

● Trigliceridi

- biljnog ili životinjskog porijekla, alkohol

MASNOĆE

Normale

Kolesterol do 5,0 mmol/l

HDL kolesterol veći od 1

LDL kolesterol manji od 3,0

Trigliceridi manji od 1,7 mmol/l

REGULACIJA MASNOĆA U KRVU

- Prehrana
- Lijekovi
- Tjelesna aktivnost

KRVNI TLAK

- Dijastolički: posljedica tonusa arteriola
- Sistolički: posljedica izbacivanja krvi tijekom stezanja srca (sistola)

Razlika tlaka omogućuje kolanje krvi.

Normala do 140/90

Donje vrijednosti su do 90/60, ako bolesnik nema tegoba

KRVNI TLAK

Ako tlak oscilira ili je graničan dijagnoza se postavlja nakon što se 1 mjesec tlak opservira.

U ostalim slučajevima 3 mjerenja u 3 dana.

Oko 95% hipertenzija je esencijalnih, a oko 5% su sekundarne.

Tlak nije konstanta. Oscilacije su s promjenom vremena, tijekom dana, uslijed fizičke aktivnosti, psihičkih događanja te općeg zdravstvenog stanja.

KRVNI TLAK

- Povišeni krvni tlak dovodi do oštećenja krvnih žila (ubrzava aterosklerozu)
- Ciljani organi
  - krvne žile glave
  - srce
  - bubrezi
  - krvne žile zdjelice i nogu

LIJEČENJE

- Opće mjere:

- ograničenje unosa soli

- pojačana tjelesna aktivnost

- smanjenjem tjelesne težine za 1 kg sistolički tlak se smanjuje za oko 1,1 mm Hg, a dijastolički za oko 0,9 mm Hg

- Lijekovi: diuretici, ACE inhibitori, beta blokatori, antagonisti Ca, antagonisti angiotenzina II, sedativi.

PUŠENJE

- Bolest ovisnosti
- Biti nepušač postaje zahtjev civiliziranog ponašanja
- u dimu cigarete 4.000 supstanci od čega je 40 kancerogeno

PRETILOST

- 10% više premije životnog osiguranja u Americi za pretile osobe
- normalna TT: visina-100-10% (oko te vrijednosti)
- 20% više od idealne tjelesne težine - pretili
- ITM od 19 - 25: normalna TT (Težina kg/visina m²)
- ITM od 25 - 30: prekomjerna TT
- ITM više od 30: pretili

DEBELE OSOBE

- često imaju visoke vrijednosti masnoća u krvi: sniženi „dobar” kolesterol, povišeni „loš” kolesterol
- Povišeni krvni tlak
- smanjenu tjelesnu aktivnost: zaduhu zbog smanjenog vitalnog kapaciteta
- sklonost dijabetesu
- Češće nastaju žučnih kamenaca
- u muškaraca češći razvoj Ca prostate i Ca debelog crijeva
- u žena češći razvoj Ca dojke, endometrija i žučnog mjehura
- češće artroze koljena i kukova

DIJABETES

- Tip II - postoji nasljedna sklonost
- Češće se javlja kod debelih osoba, koje se nezdravo hrane (konzumacija većih količina rafiniranih ugljikohidrata koji dovode do iscrpljenja gušterače)
- Pandemija dijabetesa tip II

STRES

- Kroničan stres je nepovoljan
- U stresu zbog lučenja kateholamina dolazi do:
  - porasta tlaka
  - povećanja frekvencije
  - pojačanog lučenja inzulina
  - pojačanog katabolizma i oslobađanja energije

TJELESNA AKTIVNOST

- Značajna je jer:
  - smanjuje TT
  - pospješuje lučenje inzulina
  - snižava tlak
  - smanjuje agregaciju trombocita
  - snižava trigliceride i povisuje HDL kolesterol
  - djeluje povoljno na koštanu masu
  - smanjuje stres

NAJČEŠĆE KARDIOVASKULARNE BOLESTI KOD BOLESNIKA SA NMB

- Koronarna bolest
- Povišeni krvni tlak
- Bolest zalisaka
- Kardiomiopatije (Miotonična mišićna distrofija)
- Poremećaj srčanog ritma (Miotonična mišićna distrofija)
- Cor pulmonale
- Zatajenje srca

ZATAJENJE SRCA

- Nesposobnost srca da pumpa onoliko krvi koliko je potrebno da se zadovolje metaboličke potrebe tkiva.

ZATAJENJE SRCA

- Kardiomiopatija – popuštanje srca
- Popuštanje srca nikada nije konačna dijagnoza!
- Uvijek tražiti osnovnu bolesti ili provocirajuće čimbenike!

Akutno popuštanje:

- koronarna bolest, aritmije, mio- i perikarditis

Kronično popuštanje:

- disfunkcija miokarda (koronarna bolest, fibroza, hipertenzija, kardiomiopatije)
- aritmije, valvularna bolest, perikardijska bolest
- anemija, bubrezi, štitnjača, lijekovi

EPIDEMIOLOGIJA ZATAJENJA SRCA

● Bolest starijih osoba

- prevalencija: 0,4 - 2% u dobnoj skupini od 40-50 godina, > 10% u dobnoj skupini iznad 85 godina
- očekivana prevalencije za 2010. god: 20-30% u dobnoj skupini iznad 70 god.

● Visok mortalitet

- 8% - blago zatajenje srca
- 50-60% - teško zatajenje srca

● Značajan javnozdravstveni problem

- bolest sa izraženim trendom porasta, loše prognoze, značajno umanjuje kvalitetu života.

“I VAŠE SRCE JE MIŠIĆ”

Bolesnici sa NMB osim razvoja kardiovaskularnih bolesti karakterističnih za opću populaciju izloženi su riziku razvoja kardiomiopatija i poremećaja srčanog ritma i zato:

- Redovito kontrolirajte srce i
- Pod kontrolom držite čimbenike rizika.